

A9-0021/2023

2.2.2023

IDŐKÖZI JELENTÉS

az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményének az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatról
(COM(2016)0109 – 2016/0062R(NLE))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság
Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság

Előadók: Łukasz Kohut, Arba Kokalari

(Közös bizottsági eljárás – az eljárási szabályzat 58. cikke)

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	23
KISEBBSÉGI VÉLEMÉNY	26
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	28
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA	29

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

**az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemlről és azok megelőzéséről szóló egyezményének az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatról
(COM(2016)0109 – 2016/0062R(NLE))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemlről és azok megelőzéséről szóló egyezményének az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló bizottsági javaslatra (COM(2016)0109),
- tekintettel a Tanács 2017. május 11-i (EU) 2017/865 határozatára az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemlről és azok megelőzéséről szóló egyezményének a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos kérdések tekintetében az Európai Unió nevében történő aláírásáról¹,
- tekintettel a Tanács 2017. május 11-i (EU) 2017/866 határozatára az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemlről és azok megelőzéséről szóló egyezményének a menekültügy és a visszaküldés tilalma tekintetében az Európai Unió nevében történő aláírásáról²,
- tekintettel az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemlről és azok megelőzéséről szóló egyezményére (isztambuli egyezmény), amely 2014. augusztus 1-jén lépett hatályba³, és amelyet az Európai Unió 2017. június 12-én írt alá,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és különösen annak 2. és 3. cikkére, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak 8., 10., 19., 83., 153. és 157. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a Charta), amely 2009 decemberében a Lisszaboni Szerződéssel együtt lépett hatályba, és különösen annak 1., 2., 3., 4., 6., 21., 23. és 31. cikkére,
- tekintettel a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód elvének az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2004. december 13-i 2004/113/EK tanácsi irányelvre⁴, amely meghatározza és elítéli a zaklatást és a szexuális zaklatást,
- tekintettel a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a

---

¹ HL L 131., 2017.5.20., 11. o.

² HL L 131., 2017.5.20., 13. o.

³ <https://rm.coe.int/168008482e>.

⁴ HL L 373., 2004.12.21., 37. o.

foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre, amely meghatározza a közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás és a szexuális zaklatás fogalmát⁵,

- tekintettel a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁶ (az áldozatok jogairól szóló irányelv),
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) „A nők elleni erőszak” című 2014. évi jelentésére⁷,
- tekintettel az Emberi Jogok Európai Bíróságának a kapcsolati erőszakkal és a nőkkel szembeni erőszakkal kapcsolatos ügyekben hozott ítéleteire, különösen az Opuz kontra Törökország⁸, Y és társai kontra Bulgária⁹, Landi kontra Olaszország¹⁰, M. C. kontra Bulgária¹¹, Yazgül Yılmaz kontra Törökország¹², V. C. kontra Szlovákia¹³, P. és S. kontra Lengyelország¹⁴ és J. L. kontra Olaszország¹⁵ ügyekben,
- tekintettel az Európa Tanácsnak az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt egyezményére és különösen annak 2., 3., 8. és 14. cikkére, valamint az egyezmény 12. jegyzőkönyvére,
- tekintettel az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni fellépéssel foglalkozó szakértői csoportjának (GREVIO) értékelő alapjelentéseire, és különösen az Ausztriáról, Belgiumról, Dániáról, Finnországról, Franciaországról, Olaszországról, Máltáról, Hollandiáról, Lengyelországról, Portugáliáról, Romániáról, Szlovéniáról, Spanyolországról és Svédországról szóló, értékelő alapjelentéseire, beleértve a GREVIO javaslatának listáját, valamint a részes felek bizottságának ajánlásait,
- tekintettel a GREVIO 2021. október 20-án elfogadott, a nők elleni erőszak digitális dimenziójáról szóló 1. számú általános ajánlására,
- tekintettel a GREVIO 2022. februári, a GREVIO értékelő alapjelentéseinek félidős horizontális felülvizsgálatára¹⁶,
- tekintettel az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak

---

⁵ HL L 204., 2006.7.26., 23. o.

⁶ HL L 315., 2012.11.14., 57. o.

⁷ FRA, „[Violence against women: an EU-wide survey](#)” (A nők elleni erőszak: az Unió egészére kiterjedő felmérés. Főbb eredmények), 2014. március 3.

⁸ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-92945>.

⁹ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-216360>.

¹⁰ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-216854>.

¹¹ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-61521>.

¹² <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-103214>.

¹³ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-93532>.

¹⁴ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=002-7226>.

¹⁵ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=002-13282>.

¹⁶ Európa Tanács, [Mid-term Horizontal Review of GREVIO baseline evaluation report](#) (a GREVIO értékelő alapjelentéseinek félidős horizontális felülvizsgálata), 2022. február.

elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményéhez fűzött 2011. május 11-i magyarázó jelentésre,

- tekintettel az Európa Tanács „Overview of studies on the costs of violence against women and domestic violence” (A nők elleni erőszak és a kapcsolati erőszak költségeiről szóló tanulmányok áttekintése) című jelentésére,
- tekintettel az Európa Tanács emberi jogi biztosa által „Women’s sexual and reproductive health and rights in Europe” (A nők szexuális és reprodukciós egészsége és jogai Európában) címmel 2017. december 4-én kiadott vitaindító dokumentumra,
- tekintettel az emberi jogokról szóló 1993. júniusi világkonferencián elfogadott bécsi nyilatkozatra és cselekvési programra,
- tekintettel a Nők Negyedik Világkonferenciáján 1995. szeptember 15-én elfogadott Pekingi Nyilatkozatra és Cselekvési Platformra, valamint az ENSZ Nők Helyzetével Foglalkozó Bizottságának ezt követő Peking+5 (2000), Peking+10 (2005), Peking+15 (2010), Peking+20 (2015) rendkívüli ülésein elfogadott záródokumentumaira, valamint Peking+25 (2020) című politikai nyilatkozatára,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Szervezetének jogi eszközeire az emberi jogok, különösen a nők jogai terén, mint például az ENSZ Alapokmánya, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, a polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmánya, a gazdasági, szociális és kulturális jogok nemzetközi egyezségokmánya, a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezmény (CEDAW) és annak fakultatív jegyzőkönyve, a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód és büntetések elleni egyezmény, a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi genfi egyezmény és a visszaküldés tilalma, valamint a gyermekek jogairól szóló ENSZ-egyezmény,
- tekintettel a CEDAW bizottság nők elleni erőszakra szóló 12., 19., 33. és 35. általános ajánlására,
- tekintettel az ENSZ különleges előadójának „A nők elleni erőszakra, annak a nők és lányok elleni online erőszakra vonatkozó okairól és következményeiről, emberi jogi nézőpontból” című 2018. évi jelentésére,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) erőszakra és zaklatásra szóló, 2019. évi (190. számú) egyezményére, amely 2021. június 25-én lépett hatályba, valamint az erőszakra és zaklatásra szóló (206. számú) ajánlására,
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre, amelynek az EU részes fele, ideértve az ENSZ Fogyatékossgal Élő Személyek Jogainak Bizottsága 2015. évi, Unióhoz intézett záró észrevételeire (UNCRPD), amelyek a fogyatékossgal élő nők és lányok erőszakkal szembeni védelmének egyik módjaként felhívják az Uniót az isztambuli egyezményhez való csatlakozásra,
- tekintettel a nemek egyenlőségének megvalósítására és minden nő és lány társadalmi szerepének megerősítésére vonatkozó 5. fenntartható fejlődési célra,

- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének a nők elleni erőszak felszámolásáról szóló, 1993. évi nyilatkozatára,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének „A nők és lányok elleni erőszak valamennyi formájának megelőzésére és felszámolására irányuló erőfeszítések fokozása” című 2020. évi határozatra,
- tekintettel „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” című bizottsági közleményre (COM(2020)0152),
- tekintettel „Az áldozatok jogairól szóló uniós stratégia (2020–2025)” című, 2020. június 24-i bizottsági közleményre (COM(2020)0258),
- tekintettel az „Egyenlőségközpontú Unió: az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025)” című, 2020. november 12-i bizottsági közleményre (COM(2020)0698),
- tekintettel a nők elleni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló, 2022. március 8-i bizottsági javaslatra (COM(2022)0105),
- tekintettel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének „A nemi alapú erőszak költségei az Európai Unióban” című, 2021. évi jelentésére, a nemek közötti egyenlőség mutatószámáról szóló, 2013 óta kiadott jelentéseire,
- tekintettel a 2021. júliusi „Egyenlőség generációja” fórumon tett kötelezettségvállalásokra,
- tekintettel a nők elleni erőszak felszámolásáról szóló 2009. november 26-i állásfoglalására¹⁷,
- tekintettel a nők elleni erőszakkal szembeni fellépést célzó, új uniós politikai keret prioritásairól és körvonalairól szóló 2011. április 5-i állásfoglalására¹⁸,
- tekintettel a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, a nők elleni erőszakról szóló, 2014. február 25-i állásfoglalására¹⁹,
- tekintettel a szexuális zaklatás és bántalmazás ellen az Unióban folytatott küzdelemről szóló, 2017. október 26-i állásfoglalására²⁰,
- tekintettel az Európa Tanácsnak a nőekkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményének az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló, 2017. szeptember 12-i állásfoglalására²¹,

---

¹⁷ HL C 285. E, 2010.10.21., 53. o.

¹⁸ HL C 296.E, 2012.10.2, 26. o.

¹⁹ HL C 285., 2017.8.29., 2. o.

²⁰ HL C 346., 2018.9.27., 19. o.

²¹ HL C 337., 2018.9.20., 16. o.

- tekintettel a nők jogai és a nemek közötti egyenlőség érvényesülése terén az Európai Unióban tapasztalható visszaesésről szóló, 2019. február 13-i állásfoglalására²²,
- tekintettel az Európai Parlament 2019. április 4-i állásfoglalására a Bíróság véleményének kikéréséről azzal kapcsolatban, hogy az Európai Uniónak az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményéhez való csatlakozására irányuló javaslat és a csatlakozással kapcsolatos eljárás összeegyeztethető-e a Szerződésekkel²³,
- tekintettel az EU isztambuli egyezményhez való csatlakozásáról és a nemi alapú erőszak elleni küzdelmet célzó egyéb intézkedésekről szóló, 2019. november 28-i állásfoglalására²⁴,
- tekintettel az uniós nemi esélyegyenlőségi stratégiáról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására²⁵,
- tekintettel „A nők jogai előtt álló kihívásokról Európában: több mint 25 évvel a Pekingi Nyilatkozat és Cselekvési Platform elfogadása után” című, 2021. február 11-i állásfoglalására²⁶,
- tekintettel a nemi alapú erőszaknak az EUMSZ 83. cikke (1) bekezdésében felsorolt bűncselekmények új területeként való megállapításáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2021. szeptember 16-i állásfoglalásra²⁷,
- tekintettel a partnerkapcsolati erőszak és a felügyeleti jog nőkre és gyermekekre gyakorolt hatásáról szóló, 2021. október 6-i állásfoglalására²⁸,
- tekintettel a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, a nemi alapú erőszak elleni küzdelemről és azon belül az online erőszakról szóló, 2021. december 14-i állásfoglalására²⁹,
- tekintettel „A nők és a férfiak közötti egyenlőségről az Európai Unióban – 2018–2020” című, 2021. december 15-i állásfoglalására³⁰,
- tekintettel a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról szóló isztambuli egyezményhez való csatlakozásról szóló, 2016. november 24-i állásfoglalásra³¹,
- tekintettel az Európai Unió Bíróságának (nagytanács) az isztambuli egyezményről

---

²² HL C 449., 2020.12.23., 102. o.

²³ HL C 116., 2021.3.31., 7. o.

²⁴ HL C 232., 2021.6.16., 48. o.

²⁵ HL C 456., 2021.11.10., 208. o.

²⁶ HL C 465., 2021.11.17., 160. o.

²⁷ HL C 117., 2022.3.11., 8. o.

²⁸ HL C 132., 2022.3.24., 27. o.

²⁹ HL C 251., 2022.6.30., 2. o.

³⁰ HL C 251., 2022.6.30., 23. o.

³¹ HL C 224., 2018.6.27., 96. o.

szóló, 2021. október 6-i 1/19. sz. véleményére³²,

- tekintettel eljárási szabályzata 105. cikkének (5) bekezdésére,
  - tekintettel az eljárási szabályzata 58. cikke alapján az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság, valamint a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság által folytatott közös tanácskozásokra,
  - tekintettel az eljárási szabályzat 51. cikke alapján az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság, valamint a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság időközi jelentésére (A9-0021/2023),
- A. mivel a nemek közötti egyenlőség az EU egyik alapvető értéke, amelyet az EUSZ 2. cikke rögzít, és az Alapjogi Charta 23. cikke is kiemel, és amelyet általánosan érvényesíteni kell az minden uniós tevékenységben és programban; mivel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE) megállapította, hogy az Európai Uniónak mintegy 60 évre lesz szüksége ahhoz, hogy a nemek közötti egyenlőséget a jelenlegi ütemben megvalósítsa; mivel a nemi alapú erőszak és különösen a nők és lányok elleni erőszak felszámolása előfeltétele a nemek közötti valódi egyenlőség megvalósításának;
- B. mivel a nemi alapú erőszak egy személy ellen az adott személy neme miatt irányuló erőszak, vagy olyan erőszak, amely aránytalanul sújtja az egy adott nemhez tartozó személyeket; mivel az isztambuli egyezmény meghatározása szerint „a nőkkel szembeni erőszak” az emberi jogok megsértéseként és a nőkkel szembeni megkülönböztetés egy formájaként értelmezendő; a nemi alapú erőszak mindazon cselekményei, amelyek fizikai, szexuális, pszichológiai, strukturális vagy gazdasági kárt vagy szenvedést okoznak vagy okozhatnak a nőknek, ideértve az ilyen cselekményekkel való fenyegetést, a kényszert vagy a szabadságtól való önkényes megfosztást, akár a közéletben, akár a magánéletben fordul is az elő; mivel a szabadság és az egyenlőség segítségével a nők kiaknázhathják valódi lehetőségeiket;
- C. mivel az isztambuli egyezmény 3. cikkének fogalommeghatározása szerint a „nemi alapú erőszak” „olyan erőszak, amely egy nő ellen irányul azért, mert nő, vagy amely aránytalanul érinti a nőket”, és a „nem” pedig „azok a társadalmilag kialakult szerepek, viselkedési formák, tevékenységek és jellegzetes tulajdonságok, amelyeket egy adott társadalom a nőkre és a férfiakra nézve megfelelőnek tekint”;
- D. mivel az EU-ban minden harmadik nő – összesen mintegy 62 millió nő – tapasztalt már fizikai és/vagy szexuális erőszakot, és mivel az EU-ban a nők több mint fele (55%) 15 éves kora óta legalább egyszer tapasztalt szexuális zaklatást³³; mivel az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) új felmérést végez ezen adatok frissítése érdekében; mivel az Európai Unióban a nemi alapú erőszak és a kapcsolati erőszak legfrissebb becslült költsége mintegy egyharmaddal nőtt, és a nemi alapú erőszak becslült költsége évi 366 milliárd EUR³⁴; mivel a nemi alapú erőszak számos típusáról és aspektusáról továbbra sincsenek megfelelő adatok; mivel a nemek közötti egyenlőség 2022. évi

---

³² [ECLI:EU:C:2021:198](#).

³³ Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, 2014.

³⁴ Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete: „The costs of gender-based violence in the European Union” (A nemi alapú erőszak költségei az Európai Unióban), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2021.

mutatójában³⁵ az EIGE megállapította, hogy az adatok még mindig nem tükrözik a nemi alapú erőszak mértékét az EU-ban;

- E. mivel a nemi alapú erőszak, különösen a nők és lányok ellen elkövetett erőszak a nemi sztereotípiákban és hatalmi aszimmetriákban gyökerező strukturális egyenlőtlenségek egyik oka és következménye, beleértve a magán-, a társadalmi, a köz- és a gazdasági szférát is; mivel a nemi alapú erőszak online és offline egyaránt a nemek közötti egyenlőtlenség és megkülönböztetés legsúlyosabb megjelenési formája, és súlyos következményekkel jár az áldozatokra és gyermekeikre nézve, aminek hosszú távú fizikai, szexuális, érzelmi és pszichológiai következményei lehetnek, amelyek ennél fogva közegészségügyi problémát jelentenek, valamint gazdasági és pénzügyi károkat okoznak; mivel a nemi alapú erőszak az emberi jogok megsértése, valamint komoly akadály a nők társadalmi életben, közéletben és politikai életben, valamint a munkaerőpiacon való részvételének, és amely megakadályozza őket abban, hogy teljes mértékben élvezzék jogaikat és alapvető szabadságaikat;
- F. mivel a nemi alapú erőszak számos nemzetközi és európai emberi jogi eszközben, köztük a Chartában rögzített alapvető jogot érinthet; ezek közé tartozik az emberi méltósághoz való jog (1. cikk), az élethez való jog (2. cikk), a személyi sérthetlenséghez való jog (3. cikk), a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód tilalma (4. cikk), a szabadsághoz és biztonsághoz való jog (6. cikk), a – többek között a nemi alapon történő – megkülönböztetésmentességhez való jog (21. cikk), valamint a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog;
- G. mivel a nemi alapú erőszak, különösen a nők és lányok ellen elkövetett erőszak strukturális és széles körű probléma Európa- és világszerte, amely életkortól, iskolázottságtól, jövedelemtől, társadalmi helyzettől és kulturális háttértől függetlenül magában foglalja az áldozatokat és az elkövetőket, és ugyan bárki lehet a nemi alapú erőszak közvetett áldozata, a nőket és a lányokat aránytalanul sújtja az ilyen erőszak valamennyi formája;
- H. mivel a nemi alapú erőszak különösen a legkülönbözőbb háttérű és élethelyzetű nőket és lányokat sújtja, és a megkülönböztetés különböző és egymást metsző formáit tapasztalják, amelyek súlyosbítják a negatív hatásokat; mivel a nők és lányok egyes csoportjai, köztük a migráns nők, a menekült és menedékkérő nők, a fogyatékossgal élő nők és lányok, valamint a roma nők többszörös megkülönböztetés veszélyének vannak kitéve, és ezért még inkább ki vannak szolgáltatva az erőszaknak; mivel a nők sokféleségét és a hátrányos megkülönböztetés egymást átfedő formáit figyelembe kell venni; mivel az LMBTIQ+ személyek is a nemi alapú erőszak áldozatai lehetnek szexuális irányultságuk, nemük, nemi identitásuk, nemi önkifejezésük vagy nemi jellegeik miatt; és mivel az isztambuli egyezmény kimondja, hogy valamennyi rendelkezését, különösen az áldozatok jogainak védelmét szolgáló intézkedéseket „biológiai nemen, társadalmi nemen, származáson, bőrszínen, nyelven, valláson, politikai vagy más véleményen, nemzeti vagy társadalmi származáson, nemzeti kisebbséghez való tartozáson, vagyonon, születésen, szexuális irányultságon, nemi identitáson, életkoron, egészségi állapoton, fogyatékossgon, családi állapoton, migráns vagy menekült jogálláson vagy más jogálláson alapuló megkülönböztetés nélkül

---

³⁵ EIGE, [A nemek közötti egyenlőség mutatója](#), 2022.

biztosítani” kell;

- I. mivel az igazságszolgáltatáshoz és a kapcsolódó szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosításakor figyelembe kell venni a megkülönböztetés ezen egymást metsző és többszörös formáit; mivel a védelmi intézkedések végrehajtásakor egyedi támogató szolgáltatásokat kell biztosítani a nők számára;
- J. mivel a nemi erőszak kultúrája – amely olyan meggyőződések összessége, amely ösztönzi a férfiak szexuális agresszióját és támogatja a nemi alapú erőszakot – továbbra is széles körű problémát jelent Európában és világszerte, amely a szexuális erőszak, a nemi erőszak vagy a szexuális zaklatás normalizálásában vagy banalizálásában mutatkozik meg, a nemi sztereotípiákban, a szexizmusban, a nőgyűlöletben és a hatalom nemek közötti egyenlőtlen elosztásában gyökerezik;
- K. mivel a nemek közötti egyenlőség szintje gyakran jelzésértékű, valamint az alapvető jogok és értékek – köztük a demokrácia és a jogállamiság – romló helyzetének első figyelmeztető jeleként szolgál az adott társadalomban; mivel a jelenlegi évtized során a nemek közötti egyenlőség, a nők jogai és az LMBTIQ+ személyek jogai elleni látható és egyre növekvő szervezett támadás és elnyomás tapasztalható, ami számos tagállamban és a világ más részeiben különösen látványos, és amely a nők és az LMBTIQ+ személyek elleni online és offline erőszak látható növekedéséhez vezetett;
- L. mivel az Uniónak minden szükséges intézkedést meg kell tennie minden nő és lány erőszakmentes élethez való jogának előmozdítása és védelme érdekében; mivel a Covid19-világjárvány a kapcsolati erőszak és a nők elleni erőszak fokozódásához vezetett; mivel a nők több mint 45%-a számolt be arról, hogy saját maguk vagy egy általuk ismert nő elszenvedte az erőszak valamilyen formáját, és a nők 65%-a számolt be arról, hogy élete során tapasztalt már erőszakot; mivel az európai országokban a nőgyilkosságok bejelentett eseteinek száma meredeken vagy folyamatosan nőtt; mivel csökkent az alapvető szolgáltatásokhoz, köztük a szükségszállásokhoz és a telefonos segítségnyújtáshoz való hozzáférés, ami megerősíti, hogy a világjárvány tanulságait követően még sürgetőbb szükség van konkrét intézkedések elfogadására az efféle erőszakkal szemben;
- M. mivel a különösen a nők ellen elkövetett nemi alapú erőszak számos formát ölthet, mint például a fizikai erőszak, a szexuális erőszak, beleértve a nemi erőszakot is, a női nemi szervek megcsönkítése, a nőgyilkosság, a nők és lányok szexuális kizsákmányolás céljából folytatott kereskedelme, a szexuális zaklatás, a becsület nevében elkövetett bűncselekmény és a kényszerházasságok, a házassági rabság, a kényszersterilizáció, a kényszerabortusz, valamint a biztonságos és legális abortusz megtagadása, a szülészeti és nőgyógyászati erőszak, az intézményi erőszak, a helyettes erőszak, a családon és/vagy háztartáson belül előforduló gazdasági erőszak, a fenyegető zaklatás, a megfélemlítés és a zaklatás, az online és offline gyűlöletbeszéd, valamint az online erőszak különböző formái; mivel az LMBTIQ+ nők elleni nemi alapú erőszak a szexuális erőszak további formáit is magában foglalja, például a „javító-nevelő” nemi erőszakot és a szexuális zaklatást, a női és interszexuális nemi szervek megcsönkítését, a transznemű és interszexuális személyek kényszersterilizálását és a konverziós terápiát;
- N. mivel a tagállamok törvényei és szakpolitikái közötti különbségek olyan eltérésekhez

vezettek abban, hogy a nőket milyen mértékben védik meg a nemi alapú erőszakkal szemben, hogy a nők nem részesülnek egyenlő védelemben a nemi alapú erőszakkal szemben EU-szerte; mivel egyes tagállamokban a biztonságos és legális abortusz megtagadása számos nő halálához vezetett az elmúlt években³⁶; mivel az EJEB több alkalommal is kimondta, hogy az abortuszhoz való hozzáférés korlátozása – amennyiben azt a nemzeti jog előírja – és a törvényesen engedélyezett hozzáférés végrehajtásának hiánya sérti az emberi jogokat, és ezért ebben az összefüggésben a nemi alapú erőszak egyik formáját képezi; mivel egyes tagállamokban zaklatják és üldözik a nőjogi szervezeteket azért, mert segítséget nyújtanak az embertelen abortuszra vonatkozó jogszabályok áldozatainak³⁷;

- O. mivel a nemi alapú erőszakra vonatkozó bejelentésének aránya az Európai Unióban továbbra is alacsony; mivel az Alapjogi Ügynökség 2014. évi felmérésében megkérdezett nők 67%-a állította, hogy nem jelentette be a rendőrségnek vagy más szervezetnek a kapcsolati erőszak súlyos eseteit³⁸;
- P. mivel az igazságszolgáltatási rendszerben a sztereotipizálás és a nemi előítéletek, valamint a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő, hatékony és gyors büntetőeljárások, a jogi keretek, az igazságszolgáltatási rendszerek, valamint a védelmet, támogatást és jóvátételt biztosító intézkedések hiánya akadályozza a nők igazságszolgáltatáshoz való hozzáférését, és előmozdítja a bűnüldözésbe vetett bizalom hiányát, és az ilyen esetekről való fellépés és jelentéstétel módjára vonatkozó információk hiánya, valamint a megfelelő szociális és orvosi szolgáltatások hiánya gyakori oka annak, hogy nem jelentik be a nemi alapú erőszakot;
- Q. mivel a nemi alapú erőszaknak kitett egyes csoportok, például a faji alapon megkülönböztetett nők, a fogyatékossgal élő nők, a migráns nők és az LMBTIQ+ személyek további akadályokkal szembesülnek az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés terén;
- R. mivel sok esetben az áldozatot megalázó megjegyzéseknek, az elkövetővel való ismételt találkozásnak, áldozathibáztatásnak és ismételt kihallgatásnak tehetik ki a bűnüldöző szervek tagjai vagy a rendőrség, ami súlyosítja az áldozatoknak az általuk elszenvedett erőszak bejelentése felett érzett félelmét, és növeli az újbóli áldozattá válás vagy a viktimizáció másodlagos formáinak kockázatát;
- S. mivel az ENSZ Közgyűlésének a nők elleni erőszak felszámolásáról szóló 1993. évi nyilatkozata, valamint pekingi cselekvési platformja úgy határozta meg a nők elleni erőszakot, mint olyan nemi alapú erőszakos cselekményt, amely a nők számára fizikai, szexuális vagy pszichológiai sérülést illetve szenvedést eredményez vagy eredményezhet, beleértve az ilyen cselekményekkel való fenyegetést, a kényszert, vagy a szabadságtól való önkényes megfosztást, mind a közéletben, mind a magánélet területén; mivel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöbölésével foglalkozó ENSZ-bizottság (CEDAW) a nemi alapú erőszakot olyan erőszakként határozza meg, amely női mivoltuk miatt irányul a nők

³⁶ <https://www.hrw.org/news/2022/10/22/two-years-polands-abortion-crackdowns-and-rule-law>.

³⁷ <https://www.hrw.org/news/2019/02/06/poland-womens-rights-activists-targeted>.

³⁸FRA, [Violence against Women: every day and everywhere](#) (A nőkkel szembeni erőszak: minden nap és mindenhol), 2014. március 5.

ellen vagy aránytalan mértékben érint nőket; mivel a CEDAW hangsúlyozza, hogy a nemi alapú erőszak a megkülönböztetés olyan formája, amely súlyosan akadályozza a nőket abban, hogy jogaikat és szabadságaikat a férfikkal való egyenlőség alapján gyakorolják, és ezáltal emberi jogaik megsértésének minősül;

- T. mivel a Bizottság a 2020 és 2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégiába kulcsfontosságú prioritásként felvette a nemi alapú erőszak felszámolását, és konkrét javaslatcsomagot terjesztett elő a nemi alapú erőszak és a kapcsolati erőszak hatékony megelőzésének biztosítására, köztük az isztambuli egyezményhez való uniós csatlakozás lezárását, és az egyezmény uniós tagállamok általi gyors ratifikálását és végrehajtását;
- U. mivel csak az áldozatok lakhatáshoz és munkahelyhez jutását elősegítő intézkedéseket – köztük az áldozatoknak menedékhely nyújtását – is magában foglaló jogalkotási és nem jogalkotási eszközöket kombináló szakpolitikák összessége, valamint a nők pénzügyi autonómiája és a társadalom minden területén való egyenlő részvétele csökkentheti jelentős mértékben a nők és lányok elleni erőszakot, valamint az erőszak más, például az LMBTIQ+ személyek ellen irányuló formáit és annak következményeit;
- V. mivel a civil társadalom, és különösen a női szervezetek és a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó szervezetek nagyon jelentősen hozzájárulnak az erőszak valamennyi formájának megelőzéséhez és leküzdéséhez, és munkájukat el kell ismerni, valamint ösztönözni, támogatni és megfelelően finanszírozni kell, többek között az állami és uniós támogatások megpályázásának és elnyerésének lehetőségén keresztül, hogy ezáltal a lehető legjobban tudják munkájukat elvégezni;
- W. mivel az isztambuli egyezmény jelenleg a leghatékonyabb, legerősebb és legátfogóbb eszköz a nők elleni és a kapcsolati erőszak széles köre elleni küzdelemben és azok megelőzésében európai szinten és azon túl is; mivel az egyezmény iránymutatást nyújt a részes felek és nemzeti hatóságaik számára, hogy megfelelő, multidiszciplináris választ adjanak a nők elleni és a kapcsolati erőszakra a négy pilléren keresztül: megelőzés, az áldozatok védelme és jóvátétel, az elkövetők büntetőeljárás alá vonása és integrált szakpolitikák; mivel az egyezményt ratifikáló országok fokozták a megelőzésre irányuló erőfeszítéseiket, és javították a nyomozásokat és büntetőeljárásokat, valamint az erőszak áldozatává vált nők és lányok védelmét szolgáló szolgáltatásokat³⁹; mivel valamennyi tagállamnak az isztambuli egyezményhez való azonnali csatlakozása hozzájárulna egy integrált politika kialakításához, ezáltal biztosítva egyenlő védelmet a tagállamok közötti eltérő szakpolitikákon és törvényeken túlmutató, kötelező érvényű eszköz révén, és a nőkkal szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak minden formája elleni küzdelem terén folytatott nemzetközi együttműködés előmozdításához, ami különösen fontos a háborúk, illetve a humanitárius és lakóhelyelhagyási válságok idején, ahogy arra az Ukrajnából menekülő nők és lányok esete is rávilágít;
- X. mivel az isztambuli egyezmény vegyes megállapodás, amely a tagállamok csatlakozásával párhuzamosan lehetővé teszi az Unió egyezményhez való csatlakozását

---

³⁹ „Towards a Europe Free from Male Violence Against Women and Girls” (Egy férfiak által nők és lányok ellen elkövetett erőszaktól mentes Európa felé), Európai Női Lobbí (hivatkozás: <https://womenlobby.org/IMG/pdf/ic-2.pdf>).

is; mivel ezt az Európai Unió Bíróságának (EUB) határozata⁴⁰ is megerősítette;

- Y. mivel az összes tagállam isztambuli egyezményhez való csatlakozása támogatná a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelem összehangolt megközelítését, valamint a meglévő vagy jövőbeli kapcsolódó uniós szintű intézkedéseket, például a nők elleni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló uniós irányelvre irányuló javaslatot és az áldozatok jogairól szóló irányelvet;
- Z. mivel a nők elleni erőszakot, köztük a kapcsolati erőszakot túlságosan gyakran tekintik magánügynek, és ezért túl könnyen tolerálják; mivel ez valójában az alapvető jogok határokon átnyúló, rendszerszintű megsértését és súlyos bűncselekményt jelent, amelyet meg kell előzni és büntetőeljárás alá kell vonni, ezért a tagállamoknak szorosan együtt kell működniük annak érdekében, hogy közösen küzdjenek ellene; mivel az Európai Unióban minden nőnek és lánynak azonos szintű védelemben kell részesülnie a nemi alapú erőszakkal szemben, függetlenül attól, hogy melyik tagállamban vannak éppen; mivel az egyezményt valamennyi tagállam aláírta, de csak 21 ratifikálta; mivel hat tagállam – Bulgária, Csehország, Magyarország, Lettország, Litvánia és Szlovákia – még mindig nem ratifikálta az egyezményt; mivel az Unió egyezményhez való csatlakozása nem mentesíti a tagállamokat a nemzeti ratifikálás alól; mivel az Uniónak a tagállamokkal együttműködve minden szükséges intézkedést meg kell tennie minden nő és lány nemi alapú erőszaktól mentes élethez való jogának védelme és előmozdítása érdekében; mivel a lengyel kormány bejelentette azon szándékát, hogy 2020-ban kilép az egyezményből, és mivel az ügy továbbra is a lengyel alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik;
- AA. mivel a nők elleni bűncselekmények elkövetőinek büntetlensége továbbra is fennáll, és azt fel kell számolni annak biztosításával, hogy büntetőeljárás alá vonják és megfelelő ítéletben részesítsék őket, amire szükség van az erőszak áldozatai hallgatása ördögi körének megtöréséhez, valamint hogy az erőszakot túlélő nők és lányok megkapják a szükséges támogatást, jogorvoslatot és elismerést a bűnüldözési és az igazságszolgáltatási rendszertől, különösen azok esetében, akik olyan vidéki területeken élnek, ahol az áldozatoknak nyújtott védelmi szolgáltatások nem léteznek vagy nagyon korlátozottak; mivel fontos garantálni a speciális szolgáltatásokhoz – többek között az egészségügyi ellátáshoz vagy a biztonságos szálláshely-szolgáltatásokhoz – való megfelelő hozzáférést, függetlenül a büntetőeljárás szakaszától; mivel alapvető fontosságú az emberi jogokat és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő megfelelő képzés, eljárások és iránymutatások biztosítása valamennyi gyakorló szakember és a bűnüldöző szervek tagjai számára, beleértve a bírókat, az ügyészeket, az igazságügyi alkalmazottakat, az igazságügyi szakértőket, a szolgáltatókat, a munkahelyi vezetőket és az összes nemi alapú erőszakos cselekmény áldozataival foglalkozó egyéb szakembereket, a megkülönböztetés és az újbóli áldozattá válás elkerülése érdekében;
- AB. mivel a nemzetközi közösség elismerte a nemi alapú, különösen a nők és lányok ellen elkövetett erőszakot, és azt átfogóan kell kezelni, valamint a nemzetközi szervezetek, a civil társadalmi és állami hatóságok minden nemi alapú erőszak megszüntetésére irányuló erőfeszítése ellenére továbbra is elterjedt és olyan új formákban jelenik meg, mint az online erőszak, internetes zaklatás, internetes fenyegető zaklatás és intim

---

⁴⁰ ECLI:EU:C:2021:832.

tartalmak beleegyezés nélküli megosztása a közösségi médián keresztül; mivel az elmúlt években – különösen a Covid19-járvány után – egyre gyakoribbá vált a nők elleni online erőszak és a partnerkapcsolati online erőszak; mivel az Európai Unióban a nők 4–7%-a tapasztalt már internetes zaklatást, míg 1–3%-uk tapasztalt internetes fenyegető zaklatást⁴¹; mivel a World Wide Web Foundation 2020-ban 180 ország válaszadói körében végzett globális felmérése⁴² azt mutatta, hogy a fiatal nők és lányok 52%-a tapasztalt online bántalmazást, ideértve az intim képek, videók vagy üzenetek hozzájárulásuk nélkül történő megosztását, a durva és megszégyenítő üzeneteket, a bántalmazó és fenyegető nyelvhasználatot, a szexuális zaklatást és a hamis tartalmat, és a válaszadók 64%-a állította, hogy ismernek olyat, aki tapasztalt már zaklatást, bántalmazást vagy erőszakot;

- AC. mivel a – különösen a nők és lányok ellen elkövetett – nemi alapú erőszak felszámolására irányuló erőfeszítéseket gyakran megkérdőjelezzik vagy gyengítik a hagyományok, a kultúra, a vallás vagy fundamentalista, populista ideológiák vagy szélsőjobboldali mozgalmak nevében, és hamis narratívákat és dezinformációt terjesztenek például az isztambuli egyezményrel kapcsolatban, amelyek szerint az egyezmény célja a „hagyományos család felszámolása”, valamint „a genderideológia és a homoszexualitás előmozdítása”; mivel ezek a csoportok dezinformációt és populista retorikát alkalmaznak a politikusok befolyásolása és polgárok felé hamis félelmek terjesztése érdekében;
- AD. mivel a fizikai, szexuális, pszichológiai vagy társadalmi-gazdasági erőszaknak és visszaélésnek való kitettség súlyos hatással van az áldozatokra, családjaikra, rokonaikra és a társadalom egészére; mivel a felügyeleti jogra vonatkozó nemzeti jogszabályoknak figyelembe kell venniük a gyermekek mindenek felett álló érdekét annak meghatározásakor, hogy kell-e felügyeleti vagy láthatási jogot biztosítani az elkövetőknek⁴³;
- AE. mivel Törökország – az első ország, amely aláírta és ratifikálta az egyezményt – hat évvel később úgy döntött, hogy kilép az egyezményből, és 2021. július 1-e óta nem részes fele az egyezménynek; mivel az európai intézmények ezt olyan visszalépésnek ítélték, amely veszélyes példát mutat a többi részes fél számára; mivel 2022 júniusában Ukrajna lett a 36. állam, amely ratifikálta az egyezményt, miközben megvédte területét Oroszország indokolatlan, provokáció nélkül indított és jogellenes agresszív háborújától; mivel a nők és lányok elleni nemi erőszakot és szexuális erőszakot háborús fegyverként használják a konfliktusban; mivel az egyezmény 2022. november 1-jén lépett hatályba, és azonnali végrehajtásának támogatnia kell az ukrán hatóságokat az orosz katonák által nők és gyermekek ellen elkövetett atrocitások, valamint a nemi alapú erőszak kezelésére irányuló erőfeszítéseiben; mivel Ukrajna háború idején történő ratifikálásának példaként kell szolgálnia minden olyan tagállam számára, amely

---

⁴¹ Az Európai Parlament Kutatószolgálatának (EPRS) „Combating gender-based violence: Cyber violence - European added value assessment” (A nemi alapú erőszak elleni küzdelem: az európai hozzáadott érték értékelése) című tanulmánya.

⁴² World Wide Web Foundation, [‘Survey - Young people’s experience of online harassment’](#) (Felmérés – A fiatalok online zaklatással kapcsolatos tapasztalatai), 2020.

⁴³ GREVIO, [„3rd General Report on GREVIO’s Activities”](#) (3. általános jelentés a GREVIO tevékenységeiről), 2022. június.

megtagadja vagy nem tekinti prioritásnak a ratifikálást;

1. üdvözlí, hogy 2016. március 4-én a Bizottság azt javasolta, hogy az EU csatlakozzon az isztambuli egyezményhez, amely a legátfogóbb jogilag kötelező erejű eszköz a nők elleni erőszak és a nemi alapú erőszak, köztük a kapcsolati erőszak nemzetközi szinten való megelőzésére és felszámolására;
2. üdvözlí, hogy az EU 2017. június 13-án aláírta az isztambuli egyezményt; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy hat évvel később az Unió még mindig nem ratifikálta az egyezményt, mivel az Európai Unió Tanácsában néhány tagállam elutasította azt; megjegyzi ugyanakkor, hogy az EUB 2021. október 6-i véleménye választ adott a jövőbeli uniós csatlakozás hatályának az egyezmény bizonyos rendelkezéseire (nevezetesen a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre, a menekültügyre és a visszaküldés tilalmára) való korlátozásából eredő jogbizonytalanságra, valamint az egyezmény ratifikálására vonatkozó belső eljárással kapcsolatos aggályokra; sürgeti a Tanácsot, hogy cselekedjen korábbi döntése szerint, és ne késleltesse tovább az Unió isztambuli egyezményhez való csatlakozását; megismétli, hogy az isztambuli egyezményt a nemi alapú erőszak felszámolásához szükséges minimumszabályként kell értelmezni, és hogy az Uniónak e tekintetben további jogalkotási és nem jogalkotási intézkedéseket is végre kell hajtania;
3. megismétli elkötelezettségét amellet, hogy uniós szinten átfogó megközelítést alkalmazzon a legkülönbözőbb háttérű és élethelyzetű nők és lányok, valamint az LMBTIQ+-személyek ellen szexuális irányultságuk, nemi identitásuk, nemi önkifejezésük és nemi jellegük miatt elkövetett nemi alapú erőszak megszüntetésére való felhívásban, és biztosítsa a számos állásfoglalásban javasolt ajánlásainak nyomon követését;
4. határozottan elítéli a nőkkel és lányokkal, valamint az LMBTIQ+-személyekkel szemben elkövetett nemi alapú erőszak minden formáját; határozottan kijelenti, hogy a szexuális és reprodukciós egészséggel kapcsolatos szolgáltatások és jogok, többek között a biztonságos és legális abortuszhoz való jog megtagadása a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak formája; megismétli annak fontosságát, hogy a nők és a lányok teljes mértékben rendelkezhessenek testük és szexuális életük felett, kér minden tagállamot, hogy garantálják a szexuális és reprodukciós egészséggel kapcsolatos szolgáltatások teljes köréhez – többek között az életkornak megfelelő átfogó szexuális oktatáshoz, a családtervezéshez, a korszerű fogamzásgátlási módszerekhez, valamint a biztonságos és legális abortuszhoz való joghoz – való egyetemes hozzáférést;
5. emlékeztet az isztambuli egyezmény Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló, 2017. szeptember 12-i állásfoglalására, valamint sajnálja, hogy a nők és lányok gyakran vannak kitéve kapcsolati erőszaknak, szexuális zaklatásnak, lelki és fizikai erőszaknak, fenyegető zaklatásnak, szexuális erőszaknak, nemi erőszaknak, kényszerházasságnak, a női nemi szervek megcsonkításának, kényszerabortusznak, kényszersterilizálásnak, a szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelemnek, valamint az erőszak egyéb formáinak; hangsúlyozza, hogy az isztambuli egyezmény meghatározza, hogy a kultúrát, a szokásokat, a vallást, a hagyományt vagy az úgynevezett „becsületet” senki sem tekintheti bármilyen, nők elleni erőszakos cselekmény igazolásának; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ennek megfelelően hivatkozzanak az isztambuli

egyezmény nők elleni erőszakra vonatkozó fogalommeghatározására;

6. emlékeztet arra, hogy az isztambuli egyezmény béke idején és fegyveres konfliktusok idején egyaránt alkalmazandó; emlékeztet arra, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróság 1998. július 17-i Római Statútuma a szexuális erőszak számos formáját emberiség elleni bűncselekményként és háborús bűncselekményként minősíti;
7. emlékeztet arra, hogy a szerződések jogáról szóló bécsi egyezmény szerint egy állam aláírással is kifejezheti egyetértését ahhoz, hogy egy szerződés rá nézve kötelező legyen, és hogy egy nemzetközi megállapodás részes felei nem hivatkozhatnak nemzeti joguk rendelkezéseire annak igazolására, hogy a szerződést nem hajtják végre;
8. rámutat arra, hogy a fogyatékossgal élő nők és a fogyatékossgal élő gyermekek szülei is akadályokba ütköztek az erőszak bejelentése és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés során, valamint amint a GREVIO beszámolt róla, többek között a rendőrségi helyiségek akadálymentességének hiánya, a bűnüldöző szervek tagjai képzésének hiánya és sztereotípiáik, valamint az erőszak áldozatainak nyújtott segítségre és a rendelkezésre álló szolgáltatásokra vonatkozó, hozzáférhető formátumú információk hiánya;
9. felkéri a Bizottságot, hogy biztosítsa az egyezmény teljes körű beépítését az uniós jogalkotási és szakpolitikai keretbe; felhívja a tagállamokat, hogy nemzeti jogszabályaikban és politikáikban biztosítsák az egyezményből eredő intézkedések teljes körű végrehajtását; határozottan elítéli a néhány tagállamban az isztambuli egyezmény végrehajtása és a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelem érdekében már meghozott intézkedések visszavonására tett kísérleteket; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy biztosítsák a megfelelő végrehajtást és a megfelelő pénzügyi és emberi erőforrások elkülönítését a nemi alapú erőszak megelőzése és leküzdése, valamint a nők és lányok helyzetének megerősítése, az áldozatok védelme és kártérítésük lehetővé tétele érdekében, különösen az olyan területeken élők esetében, ahol az áldozatoknak nyújtott védelmi szolgáltatások nem léteznek vagy nagyon korlátozottak;
10. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy többek között jogalkotási és nem jogalkotási kezdeményezések révén megfelelően foglalkozzanak a gyermekek felügyeleti és láthatási jogával, a kényszerházasságok polgári következményeivel, a fenyegető zaklatással, valamint a reprodukciós jogok és a reprodukciós egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés megtagadásával, továbbá védjék meg az áldozatokat, akik súlyos traumát tapasztalhatnak, amely néha akár öngyilkossághoz is vezethet;
11. felhívja a tagállamokat, hogy hajtsanak végre megelőző intézkedéseket, többek között a nemi alapú erőszak fokozott elsődleges megelőzését, amelynek már korai életkorban a lányokra és fiúkra egyaránt irányuló, a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő oktatási programozással kell kezdődnie, és célzott, egész életen át tartó oktatás révén kell folytatódnia, valamint áldozatközpontú megközelítést kell alkalmaznia a túlélőket támogató szolgáltatások és védelmi intézkedések, például a pénzügyi támogatás, a pszichológiai támogatás, a segélyvonalak, a menedékhelyek és a szociális lakhatáshoz való hozzáférés, valamint a „biztonságos szabadság” tekintetében, továbbá olyan intézkedésekkel, amelyek segítik az áldozatokat abban, hogy továbbra is biztonságosan

éljenek otthonukban, mint például az elkövetők elleni távoltartási végzések és a gyermekeknek nyújtott speciális támogatás;

12. hangsúlyozza a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos, tagállamok közötti együttműködés előmozdításának fontosságát a bevált gyakorlatok cseréje révén; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy szervezzenek és hajtsanak végre tájékoztató kampányokat az isztambuli egyezményrel és annak rendelkezéseivel kapcsolatban, valamint támogassák a hatóságok és civil társadalmi szervezetek közötti partnerségeket, és indítsanak közösen programokat annak érdekében, hogy megkönnyítsék az egyezmény rendelkezéseinek végrehajtását;
13. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az összes érintett szakember, köztük a bűnüldöző hatóságok, az igazságszolgáltatás és az ügyészek számára biztosítsanak megfelelő, a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő, az áldozatot a középpontba helyező képzést, eljárásokat és iránymutatásokat, valamint szakszerű támogatást az áldozatok korai felismerésének biztosítása és a hiányos kockázatértékelések elkerülése, valamint annak érdekében, hogy az igazságügyi, orvosi és rendőrségi eljárások során el lehessen kerülni a megkülönböztetést, a traumatizálódást vagy az újbóli áldozattá válást; felszólít különösen a bűnüldözésre vonatkozó uniós szintű minimumszabályok kidolgozására ezen a területen; rámutat arra, hogy az isztambuli egyezmény kulcsszerepet játszik a tagállamok e téren meglévő kapacitásainak növelésében; felszólít a szükséges javításokra a szóban forgó bűncselekmények bejelentési arányának növelése érdekében;
14. emlékeztet arra, hogy az isztambuli egyezmény továbbra is a nők elleni erőszak és a nemi alapú erőszak egyéb formái, például a kapcsolati erőszak felszámolására szolgáló nemzetközi norma és kulcsfontosságú eszköz; rámutat arra, hogy a büntető igazságszolgáltatás csak egy része lehet a nők elleni erőszakra és a nemi alapú erőszak egyéb formáira adott átfogó és integrált válasznak, amely magában foglalja a megelőzést, a védelmet és a büntetőeljárást; kiemeli az isztambuli egyezmény struktúrájának előnyeit, amely holisztikus, átfogó és összehangolt módszert alkalmaz a nőkkel szembeni erőszak és a nemi alapú erőszak, köztük a kapcsolati erőszak összes, fizikai, szexuális, pszichológiai és gazdasági formáinak kezelésére a valamennyi szempontot magában foglaló négy pilléren: a megelőzésen, a védelmen, a büntetőeljáráson és az összehangolt politikákon alapuló megközelítéssel; megjegyzi, hogy a tagállamok felelőssége a nőkkel szembeni erőszak és a nemi alapú erőszak egyéb formái, többek között a kapcsolati erőszak esetében a büntetlenség elleni küzdelem, valamint a büntetések és büntetőeljárások visszatartó erejének megőrzése;
15. kiemeli az isztambuli egyezmény áldozatközpontú, a nemi alapú erőszakot és a kapcsolati erőszakot számos szempontból kezelő megközelítését, olyan intézkedéseket írva elő, mint az erőszak megelőzése és kezelési programok, amelyek a kapcsolati erőszak elkövetőit arra tanítják, hogy az erőszak további eseteinek megelőzése érdekében erőszakmentes magatartást tanúsítsanak az interperszonális kapcsolatokban, a megkülönböztetés elleni küzdelem az áldozatok védelme és támogatása révén, a gyermekek védelme, a női menedékkérők és menekültek védelme, valamint a büntetlenség elleni büntetőjogi intézkedések, kockázatértékelési eljárások, kockázatbecslés és jobb adatgyűjtés bevezetése révén, valamint figyelemfelkeltő kampányok és programok révén, többek között a nemzeti emberi jogi és

esélyegyenlőségi szervezetekkel, a civil társadalommal és a nem kormányzati szervezetekkel együttműködésben;

16. megjegyzi, hogy az isztambuli egyezmény mögött 10 évnyi működési és gyakorlati tapasztalat áll a GREVIO-n keresztüli egyedülálló nyomonkövetési és végrehajtási rendszere révén; hangsúlyozza a GREVIO és a részt vevő tagok közötti interaktív eszmecsere folyamatának fontosságát; elismeri, hogy a GREVIO által végzett hatalmas munkát az egyezmény végrehajtásának nyomon követése terén, és felszólítja a feleket, hogy kövessék országspecifikus ajánlásait; sürgeti a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe a GREVIO ajánlásait, és javítsák jogszabályaikat azáltal, hogy összhangba hozzák azokat az isztambuli egyezmény rendelkezéseivel;
17. felszólítja a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe a GREVIO értékelő alapjelentései félidős felülvizsgálatának⁴⁴ következtetéseit és bevált gyakorlatait, valamint hogy használják azokat az egyezmény végrehajtásának előmozdítása és megerősítése érdekében a nemi alapú erőszak megelőzésére és az ellene való küzdelemre vonatkozó tagállami nemzeti keretek javítására, beleértve nemzeti jogszabályaikat is;
18. emlékeztet arra, hogy az isztambuli egyezmény hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében kétpilléres nyomonkövetési mechanizmust hoztak létre, amely országokénti jelentést készítő GREVIO-ból és a részes felek bizottságából áll;
19. elismeri az isztambuli egyezmény fontosságát a Covid19-világjárvány idején abban, hogy segítse a tagállamokat a nemi alapú erőszak riasztóan növekvő számának kezelésében, amely ebben az időszakban az „árményjárványként” terjedt; méltányolja egyes tagállamok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a világjárvány idején további megelőző intézkedéseket, valamint védelmi és támogatási szolgáltatásokat hozzanak létre; e tekintetben azonban felszólít egy, európai uniós protokoll létrehozására a nők elleni válság és vészhelyzeti időszakban elkövetett erőszakkal kapcsolatban, amely kiegészíti az isztambuli egyezményben foglalt intézkedéseket annak érdekében, hogy fokozza az Európai Unió felkészültségét a nemi alapú erőszakkal szemben ezekben a konkrét helyzetekben;
20. tudomásul veszi az EUB 2021. október 6-i, a Parlament kérését követő véleményét, amely lehetővé teszi a Tanács számára, hogy előzetes közös megállapodás nélkül ratifikálja az isztambuli egyezményt; úgy véli, hogy az Európai Unió most ratifikálhatná az egyezményt, és meg is kellene tennie azt;
21. hangsúlyozza, hogy az Unió csatlakozása egységes európai jogi keretet fog biztosítani az EU belső és külső politikái számára a nők és lányok elleni erőszak, a kapcsolati erőszak és a nemi alapú erőszak egyéb formáinak megelőzése és leküzdése, az áldozatok védelme és támogatása, valamint a hatékony jóvátételek biztosítása érdekében, emellett javítani fogja az egyezmény szempontjából jelentős uniós jogszabályok, programok és alapok nyomon követését, értelmezését és végrehajtását, valamint az összehasonlítható, nemek szerint lebontott adatok uniós szintű gyűjtését; úgy véli továbbá, hogy az egyezményhez való csatlakozás révén az Unió jó példával jár

---

⁴⁴ GREVIO, „[Mid-term Horizontal Review of GREVIO baseline evaluation report](#)” (a GREVIO értékelő alapjelentéseinek félidős horizontális felülvizsgálata), 2022. február.

majd elől, és hatékonyabb globális szereplővé válik a nők jogainak területén;

22. rámutat arra, hogy az Unió csatlakozása a nemi alapú erőszakra vonatkozó adatok átfogóbb gyűjtését is lehetővé teszi uniós szinten; megjegyzi, hogy a GREVIO kihangsúlyozta a nemi alapú erőszak elterjedtségét, és különösen a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal fontosságát, és kiemeli egy olyan rendszer létrehozásának szükségességét, amely rendszeres adatgyűjtést és felméréseket tesz lehetővé a nők és lányok elleni erőszak valamennyi formájáról; üdvözlözi az Eurostat arra irányuló jelenlegi erőfeszítéseit, hogy koordináljon egy, az Unión belüli nemi alapú erőszakra szóló, 2023-ra tervezett felmérést annak érdekében, hogy aktualizálja az Európai Uniónak a nemi alapú erőszakra vonatkozó legfrissebb, 2014-es adatait, és e tekintetben felkéri az egyezmény valamennyi részes tagállamát, hogy működjenek együtt és vegyenek részt benne;
23. sajnálatát fejezi ki és határozottan elítéli, hogy egyes tagállamok politikai eszközként használják fel az egyezményt; szorgalmazza, hogy az Európa Tanáccsal is együttműködve, a különböző intézményekkel, hatóságokkal és civil társadalmi szereplőkkel, valamint a Tanáccsal és a tagállamokkal rövid, közép- és hosszú távon folytassanak konstruktív párbeszédet és hatékony együttműködést a tagállamok fenntartásainak, kifogásainak és aggályainak kezelése, valamint az isztambuli egyezmény számos tagállamon belüli olyan félrevezető és hamis értelmezésének, mint például a „destruktív genderideológiák” elmozdítása vádjának tisztázása érdekében, hogy előrelépés történhessen ezen a területen, valamint hogy valósítsák meg az isztambuli egyezmény minden tagállam és az Unió által való mielőbbi ratifikálását; sürgeti a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel az isztambuli egyezmény ratifikálásáról és végrehajtásáról szóló tárgyalásokat, és határozottan ítélik el minden olyan kísérletet, amely az isztambuli egyezmény végrehajtása és a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelem során már meghozott intézkedések visszavonására irányul;
24. felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot annak biztosítására, hogy az Unió isztambuli egyezményhez való csatlakozása után a Parlamentet teljes mértékben vonják be a nyomkövetési folyamatba; megjegyzi annak fontosságát, hogy mihamarabb megállapodásra jussanak az egyezmény végrehajtására az Unió és a tagállamai közötti együttműködésre vonatkozó magatartási kódexet illetően, bevonva más civil társadalmi szervezeteket, különösen a nőjogi szervezeteket;
25. emlékeztet arra, hogy az Unió isztambuli egyezményhez való csatlakozása nem mentesíti a tagállamokat az egyezmény ratifikálása alól; felhívja a figyelmet arra, hogy bár már valamennyi tagállam aláírta az isztambuli egyezményt, hat tagállam még nem ratifikálta azt, nevezetesen Bulgária, Csehország, Magyarország, Lettország, Litvánia és Szlovákia; elítéli a nemek közötti egyenlőséggel, a nők jogaival és az isztambuli egyezménnyel szemben egyes tagállamokban, például Lengyelországban történt visszalépést, ahol a miniszterelnök az egyezmény alkotmányosságának vizsgálatát kérte az Alkotmánybíróságtól; határozottan elítéli az isztambuli egyezmény felmondására irányuló, azáltal tett kísérletet, hogy Lengyelország igazságügyi minisztere hivatalos kérelmet nyújtott be az egyezmény visszavonására irányuló munkára; felhívja a nemzeti hatóságokat, hogy küzdjenek a dezinformáció ellen, és indítsanak figyelemfelkeltő kampányokat az egyezménnyel kapcsolatos minden kétség eloszlatása érdekében, valamint a társadalom egészére gyakorolt előnyeiről; hangsúlyozza, hogy az EU

isztambuli egyezményhez való csatlakozása nem mentesíti a tagállamokat a nemzeti ratifikáció alól, ezért ösztönzi azt a hat tagállamot, amely még nem tette meg, hogy haladéktalanul ratifikálják az egyezményt; határozottan elítéli a tagállamok minden arra irányuló kísérletét, hogy kivonják magukat a ratifikációból;

26. határozottan elítél minden olyan kezdeményezést, amely arra irányul, hogy az isztambuli egyezményt olyan alternatívákkal váltsa fel, mint például a lengyelországi ún. családi szerződés, amelyek olyan értékeken alapulnak, amelyek alapvetően eltérnek az emberi jogoktól és a nemek közötti egyenlőséghez fűződő jogoktól, és nem szolgálnának hatékony eszközként a kapcsolati és a párkapcsolati erőszak elleni küzdelemben;
27. elítéli, hogy egyes tagállamokban egyre nagyobb az isztambuli egyezménnyel szembeni ellenállás, és hogy megpróbálják hitelteleníteni az egyezményt, illetve a nemi alapú erőszak felszámolására gyakorolt pozitív hatását; határozottan elítél minden, az isztambuli egyezménnyel kapcsolatos dezinformációs kampányt, amelynek célja az egyezménynek a családra gyakorolt állítólagos „pusztító hatásával” kapcsolatos félelmek keltése a társadalomban; hangsúlyozza, hogy az ilyen dezinformációs kampányokat gyakran ultrakonzervatív csoportok és szélsőjobboldali mozgalmak, valamint az EU-n kívülről érkező „genderellenes” mozgalmak koordinálják, finanszírozzák és szervezik; megismétli ebben a tekintetben, hogy határozottan elítéli az egyezmény elleni lejáratókampányokat mint a nők elleni erőszakkal és a nemi alapú erőszak más formáival szembeni zéró tolerancia nemzetközileg elfogadott normájának elutasítását; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak tovább kell növelniük az egyezménnyel kapcsolatos hamis narratívával szemben tett erőfeszítéseiket;
28. hangsúlyozza, hogy nincs jogi akadálya annak, hogy a Tanács folytassa az egyezmény ratifikálását, mivel a minősített többség elegendő az egyezmény elfogadásához; ismételten felszólítja a Tanácsot, hogy sürgősen zárja le az isztambuli egyezmény EU általi ratifikálását az Egyezményhez való széles körű, korlátozások nélküli csatlakozás alapján, és szorgalmazza az Egyezmény valamennyi tagállam általi ratifikálását; kéri a tagállamokat, hogy erősítsék meg a nők és lányok elleni erőszak elleni küzdelemre irányuló politikai szándékukat, és ezért hozzák meg ezt a döntést, és ne engedjék meg, hogy néhány tagállam befolyásolja a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó menetrendet a Tanácsban; emlékeztet továbbá arra, hogy a Bizottság elnöke az Európai Tanács 2021. március 25–26-i ülésének következtetéseiről és az Unió és Törökország közötti 2021. április 6-i találkozó eredményéről az Európai Parlament plenáris ülésén elmondott beszédében kötelezettséget vállalt arra, hogy kiáll a ratifikálás mellett;
29. üdvözli a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvre irányuló bizottsági javaslatot, és kiemeli, hogy legalább az isztambuli egyezmény normáit biztosítani kell abban; rámutat arra, hogy ez a nemi alapú erőszakkal kifejezetten foglalkozó első uniós jogi aktus lesz, ezáltal segít összehangolni a nők elleni erőszakra és a kapcsolati erőszakra vonatkozó eltérő tagállami megközelítéseket, illetve segíti a nemi alapú erőszak megelőzését, valamint áldozatainak és túlélőinek védelmét és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésük biztosítását célzó közös minimumszabályok megállapítását; hangsúlyozza, hogy ez a jogalkotási aktus az egyezményt kiegészíti, de nem helyettesíti, mivel annak csak egy részét fedi le, és így az egyezmény továbbra is a nemi alapú erőszak elleni

uniós stratégia alapvető eszköze;

30. elítéli, hogy egyre több nő és lány válik nemi alapú erőszak áldozatává az interneten és a közösségi médiában; megjegyzi, hogy az egyezmény végrehajtását a nemi alapú online erőszakra vonatkozó konkrét jogalkotási intézkedéseknek kell követniük, elismerve és megelőzve a nemi alapú erőszak e sajátos formáját, bűncselekménnyé nyilvánítva az online térben elkövetett nemi alapú erőszakot; üdvözli e tekintetben, hogy a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvre irányuló bizottsági javaslat bűncselekményként tartalmazza a nemi alapú online erőszak egyes formáit, nevezetesen az intim vagy manipulált anyagok belegegyezés nélküli megosztását, az internetes fenyegető zaklatást, az internetes zaklatást, valamint az erőszakra vagy gyűlöletre való internetes uszítást;
31. kéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki olyan holisztikus uniós stratégiát a nőkkel szembeni erőszak és a nemi alapú erőszak leküzdésére vonatkozóan, amely átfogó tervet tartalmaz a nemek közötti egyenlőtlenségek minden formájának leküzdéséhez és azok megelőzéséhez, integrálva a nőkkel szembeni erőszak felszámolására irányuló összes uniós erőfeszítést;
32. megjegyzi, hogy a nemi alapú erőszak határokon átnyúló dimenziójú, különösen súlyos bűncselekménynek („európai” bűncselekmény) tekintése – ami a Bizottság elnöke politikai iránymutatásainak egyik prioritása volt – megfelelőbb és hatékonyabb jogalap lett volna a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló európai bizottsági irányelvre irányuló javaslatához; ismét felszólítja a Tanácsot arra, hogy aktiválja az áthidaló klauzulát, azaz fogadjon el egyhangú határozatot arról, hogy a nemi alapú erőszakot is az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdése szerinti bűncselekmények közé tartozóként azonosítja;
33. tekintettel a munkahelyi nemi alapú erőszak és szexuális zaklatás mértékére és súlyosságára, felhívja a tagállamokat, hogy ratifikálják és hajtsák végre az ILO Erőszak és Zaklatás Elleni (190. sz.) egyezményét;
34. elismeri a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak, valamint a nemi alapú erőszak más formáinak megelőzése és az az elleni küzdelem, illetve a nemi alapú erőszak áldozatainak nyújtott segítségre irányuló erőfeszítéseik terén a civil társadalmi szervezetek, különösen a nőjogi és egyéb emberi jogi szervezetek, köztük a kisebbségi csoportok jogaiért küzdő szervezetek által végzett kiemelt szerepet és hihetetlen mennyiségű munkát; felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy támogassák ezeket a tevékenységeket azáltal, hogy elegendő megbízható és fenntartható emberi és hosszú távú pénzügyi forrást biztosítanak, többek között a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek programon keresztül annak érdekében, hogy támogassák a nemi alapú erőszak áldozatainak támogatást nyújtó civil társadalmi szereplőket, a nemi alapú erőszak felszámolására, valamint a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak megelőzésére és leküzdésére irányuló munkát, valamint az áldozatokat segítő egyedi szolgáltatásokat, különösen az igazságszolgáltatáshoz és a speciális menedékhelyekhez való hozzáférés tekintetében, az isztambuli egyezmény magyarázó jelentésében és a GREVIO félidős horizontális felülvizsgálatában említettek szerint;
35. felhívja a tagállamokat, hogy folytassák és erősítsék meg azon gyermekek védelmét,

akik kapcsolati és párkapcsolati erőszak áldozatai vagy tanúi; különösen elítéli a nem tudományos elméletek és koncepciók alkalmazását, érvényesítését és elfogadását a felügyeleti ügyekben, hogy minimalizálják a kapcsolati erőszakot a polgári eljárásokban, és megtagadják az anyától a szülői felügyeleti jogot, és azt a nemi alapú erőszakkal vádolt apa kapja meg;

36. sürgeti a Tanácsot, hogy biztosítsa, hogy az EU mihamarabb ratifikálja az isztambuli egyezményt, további késlekedés nélkül; sürgeti továbbá a Tanácsot, hogy biztosítsa az EU minden tagállamának széles körű, korlátozások nélküli csatlakozását az egyezményhez;
37. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamoknak, valamint az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének.

INDOKOLÁS

A nők elleni erőszak globális jelenség, amely világszerte elterjedt, és határokon átívelő probléma. Világszerte a becslések szerint 736 millió, vagyis csaknem minden harmadik nő (a 15 éves és annál idősebb nők 30%-a) életében legalább egyszer ki volt téve fizikai és/vagy szexuális partnerkapcsolati erőszaknak, nem partnerkapcsolati erőszaknak, vagy mindkettőnek. Uniós szinten minden harmadik nő elszenvedett már fizikai vagy szexuális erőszakot.

Az Európai Uniónak és tagállamainak minden rendelkezésre álló nemzeti és közös eszközt fel kell használniuk a nemi alapú erőszak elleni küzdelem, valamint az ilyen bűncselekmények áldozatainak támogatása és védelme érdekében.

Az Európa Tanács nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezménye (isztambuli egyezmény), amely 2014-ben lépett hatályba, az első jogilag kötelező erejű nemzetközi eszköz a nők és lányok elleni erőszak nemzetközi szinten történő megelőzésére és felszámolására. Ez az első olyan nemzetközi szöveg, amely jogilag meghatározza a nők elleni erőszak fogalmát, és létrehozza az ilyen jellegű erőszak megelőzésére, az áldozatok támogatására és az elkövetők megbüntetésére irányuló jogi és szakpolitikai intézkedések átfogó keretét.

Az egyezményt 2022 szeptemberéig valamennyi uniós tagállam aláírta, 21 tagállam pedig ratifikálta is (Ausztria, Belgium, Ciprus, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lengyelország, Luxemburg, Málta, Németország, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovénia). Bulgária, Csehország, Magyarország, Lettország, Litvánia és Szlovákia még nem ratifikálta az isztambuli egyezményt. 2020 júliusában a lengyel kormány bejelentette azon szándékát, hogy kilép az egyezményből, de ez még jogilag nem történt meg.

Az EU-n kívül például az Egyesült Királyság, Moldova és Ukrajna – háború közepette – 2022-ben ratifikálta az egyezményt. Törökország az egyetlen ország, amely kilépett az egyezményből.

1. Mi az isztambuli egyezmény?

Európa vezető emberi jogi szervezeteként az Európa Tanács számos kezdeményezést indított a nők erőszakkal szembeni védelmének előmozdítása érdekében. Az ezzel kapcsolatos munka rámutatott a probléma kiterjedt voltára, a nemzeti szinten hozott eltérő válaszokra, és arra, hogy ennél fogva harmonizált jogi normákra van szükség annak biztosítása érdekében, hogy az áldozatok Európa-szerte azonos szintű védelemben részesüljenek.

Az egyezmény a nőkkel szembeni erőszakot az emberi jogok megsértéseként és a nőkkel szembeni megkülönböztetés egyik formájaként ismeri el. A nőkkel szembeni, nemi alapú erőszak különböző formáit rögzíti, és azt olyan erőszakként határozza meg, amely női mivoltuk miatt irányul a nők ellen vagy aránytalan mértékben érint nőket.

Az egyezmény jelentős előrelépés afelé, hogy átfogó és összehangolt válasz születne annak érdekében, hogy Európa-szerte és Európán kívül minden nő és lány számára biztosítani

lehesen az erőszakmentes életet. Kötelezettségei négy cselekvési területet fednek le: a nők elleni erőszak megelőzése, az áldozatok védelme, az elkövetők büntetőeljárás alá vonása, valamint a kapcsolódó átfogó és összehangolt szakpolitikák végrehajtása.

Az egyezmény azonosítja a jogszabályok hiányosságait, illetve a bevált gyakorlatokat. Az intézkedések széles körét öleli fel, többek között a figyelemfelkeltéstől és az adatgyűjtéstől kezdve az erőszak különböző formáinak bűncselekménnyé nyilvánítására vonatkozó jogi intézkedésekig terjedő kötelezettségeket. A nemi alapú erőszak kezelésére vonatkozó egyéb nemzetközi szerződésektől eltérően az isztambuli egyezmény átfogó, és a megelőzési, büntetőeljárás és védelmi tevékenységekben részt vevő nemzeti és kormányzati szervek között összehangolt szakpolitikák végrehajtását írja elő.

Az egyezmény meghatározza és bűncselekménnyé nyilvánítja a nők elleni erőszak különböző formáit: a lelki erőszakot, a zaklatást, a fizikai erőszakot, beleértve a nemi erőszakot, a kényszerházasságot, a női nemi szervek megcsonkítását, a kényszerabortuszt, a kényszersterilizációt és a szexuális zaklatást. Megelőzi az erőszakot azáltal, hogy arra kötelezi a feleket, hogy fektessenek be az oktatásba, a szakértők képzésébe és az elkövetőket célzó kezelési programokba. Védi az áldozatokat azáltal, hogy arra kötelezi az államokat, hogy hozzanak létre megfelelő támogató szolgáltatásokat.

Az egyezmény az alábbi két pilléren nyugvó nyomkövetési mechanizmuson alapuló nyomkövetési rendszer központi eleme:

– egy független szakértői testület (GREVIO), amely jelentéseket készít az egyezmény témáiról,

– a részes felek vegyes bizottsága (amely nyomon követi a GREVIO jelentéseit, és ajánlásokat tesz az érintett feleknek).

Kétféle nyomkövetési eljárást biztosítanak. Az első egy országokénti értékelési eljárás, amely az alapjelentéssel kezdődik, majd a GREVIO által elfogadott zárójelentésekkel és következtetésekkel zárul. Másodsor, a GREVIO által indítható különleges sürgősségi vizsgálati eljárás, amennyiben megbízható információk arra utalnak, hogy intézkedésre van szükség az egyezmény hatálya alá tartozó bármely erőszakos cselekmény súlyos, tömeges vagy tartós előfordulásának megelőzése érdekében.

2. Az egyezményhez való uniós csatlakozás folyamata

2015 októberében a Bizottság ütemtervet fogadott el, amelyben arra a következtetésre jutott, hogy az EU-nak az egyezményhez való csatlakozása koherens uniós szintű keretet hozna létre a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelemhez, javítaná a megelőzést valamennyi nő számára, és jobb védelmet és támogatást biztosítana az erőszak áldozatává vált nők és gyermekek, valamint a nők meghatározott csoportjai számára.

2016 márciusában a Bizottság két tanácsi határozatra irányuló javaslatot terjesztett elő: az egyiket az egyezménynek az Európai Unió nevében történő aláírásáról, a másikat pedig az Európai Unió nevében történő megkötéséről (ratifikálásáról).

A Tanács azt a döntést hozta, hogy az egyezmény EU általi aláírásáról szóló határozattervezetet ketté kell választani két határozatra, melyek egyike a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre, a másik pedig a menedékjogra és a visszaküldés tilalmára vonatkozik. Ezt a két tanácsi határozatot 2017 májusában fogadták el, az EU pedig 2017. június 13-án írta alá az egyezményt. Az EU egyezményhez való csatlakozási folyamatának következő lépése szükségessé teszi az egyezmény megkötéséről szóló tanácsi határozatok elfogadását.

Eközben a Von der Leyen vezette Bizottság prioritásként foglalta bele a javaslatot a 2020 és 2025 közötti időszakra szóló uniós nemi esélyegyenlőségi stratégiájába.

Az Európai Parlament a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelemről szóló, 2014. február 25-i állásfoglalásában először felkérte a Bizottságot, hogy indítsa el az isztambuli egyezményhez való uniós csatlakozási eljárást.

Azóta a Parlament következetesen támogatta ezt az elképzelést, kiemelve, hogy az határozott üzenetet közvetítene az EU amelletti elkötelezettségéről, hogy felszámolja a nők elleni erőszakot, és koherens európai jogi keretet hozzon létre ehhez.

A Tanácson belüli munka befejezésére várva és a Parlament egyetértésének hivatalos kikérése előtt a Parlament megvizsgálta az ügyet. Az egyezmény rendelkezik az Uniónak az egyezményhez való csatlakozásáról, a hatáskörébe tartozó területeken. Ehhez az Európai Parlament egyetértésére lenne szükség.

2017 szeptemberében a Parlament ideiglenes állásfoglalást fogadott el, amelyben üdvözölte, hogy az EU aláírta az egyezményt, és felszólított az EU széles körű és korlátozás nélküli csatlakozására, az EU csatlakozását követően a Parlament teljes körű bevonására az egyezmény nyomán követési folyamatába, valamint a tárgyalások felgyorsítására.

2019 áprilisában a Parlament állásfoglalást fogadott el, amelyben felkérte az Európai Bíróságot, hogy adjon ki véleményt az uniós csatlakozás hatályával és a Tanácsban folytatott eljárással kapcsolatos jogbizonytalanság feloldása érdekében. A Bíróság 2021. október 6-án fogadta el véleményét.

A Parlament elítélte az isztambuli egyezmény elleni kampányokat mint a nők elleni erőszakkal és a nemi alapú erőszakkal szembeni zéró tolerancia nemzetközileg elfogadott normájának elutasítását. 2021. január 21-én a Parlament üdvözölte a Bizottság azon szándékát, hogy 2021-ben intézkedéseket javasoljon az egyezmény célkitűzéseinek elérése érdekében, amennyiben egyes tagállamok továbbra is blokkolják annak ratifikálását. A nők elleni erőszak megszüntetésének világnapja alkalmából a Parlament 2021. november 25-i plenáris ülésén – a Bizottság nyilatkozatával – vitát rendeztek a jelenlegi helyzetről.

Mivel a javaslattal kapcsolatos előrelépés továbbra is elakadt a Tanácsban, a Bizottság 2022 márciusában új jogszabályt is javasolt a nők elleni erőszak uniós szintű kezelésére.

3. A legfrissebb fejlemények

Az isztambuli egyezmény jóváhagyása óta több mint tíz év telt el, azonban azt még nem ratifikálta minden ország, és az EU sem csatlakozott hozzá.

Az Európai Bíróság 2021. október 6-án nyilvánított véleményt, amelyben meghatározta az alkalmazandó jogalapot, és amelyben megállapította, hogy nincs jogi akadálya annak, hogy a Tanács minősített többségi szavazás alapján végrehajtsa az uniós ratifikációt, ami azt jelenti, hogy a Tanácsban nincs szükség egyhangúságra ahhoz, hogy az EU csatlakozzon az egyezményhez.

A hatályt illetően úgy véli, hogy az isztambuli egyezmény megkötéséről szóló tanácsi jogi aktus elfogadásának megfelelő jogalapja az EUMSZ 78. cikkének (2) bekezdése, 82. cikkének (2) bekezdése, valamint 84. és 336. cikke. Megállapítja továbbá, hogy az egyezmény két külön határozat útján is megköthető, amennyiben azok célja az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt 21. és 22. jegyzőkönyv figyelembevétele, amelyek korlátozzák Írországnak és Dániának az uniós együttműködés egyes területein való részvételét.

Kimondja, hogy a Szerződések nem tiltják meg a Tanácsnak, hogy megvárja, hogy az egyezmény megkötése előtt valamennyi tagállam elfogadja, hogy a hatáskörükbe tartozó területeken magukra nézve kötelezőnek ismerjék el az isztambuli egyezményt, azonban azt megtiltják, hogy a megkötési eljárást további lépéssel egészítse ki azáltal, hogy az egyezmény megkötéséről szóló határozat elfogadását „közös megállapodás” előzetes megkötésétől teszi függővé.

4. Miért van szükség előrelépésre?

A nemi alapú erőszak továbbra is az emberi és alapvető jogok teljes körű érvényesülését fenyegető egyik legnagyobb veszély a világon, amely aránytalanul nagy mértékben sújtja a nőket. Naponta 137 nőt gyilkol meg partnere vagy egyik családtagja. Világszerte minden harmadik nő tapasztalt fizikai és/vagy szexuális erőszakot élete során. Világszerte évente 150 millió lányt erőszakolnak meg vagy lesz szexuális erőszak áldozata, és ezeket a bűncselekményeket gyakran a közvetlen környezetükben élő személyek követik el⁴⁵.

Véget kell vetnünk ennek, és Európának és az EU-nak vezető szerepet kell vállalnia ebben. A jelenlegi helyzet – többek között a nemi alapú és a kapcsolati erőszak Covid19-világjárvány alatti növekedése – minden eddiginél jobban rámutat, hogy előrelépésre van szükség a nemi alapú erőszakkal szembeni védelem terén.

Az egyezmény jelentősége abból fakad, hogy a nemi alapú erőszak valamennyi aspektusával foglalkozó átfogó eszközként lehetőségeket kínál az előrelépésre, ami az Európa Tanácson keresztül multilaterális szinten végzett munka eredménye.

A GREVIO félidős horizontális jelentésének legutóbbi, 2022. évi felülvizsgálata⁴⁶ bemutatja az egyezmény normáinak elfogadása és végrehajtása terén elért eredményeket.

KISEBBSÉGI VÉLEMÉNY

benyújtva az eljárási szabályzat 55. cikkének (4) bekezdése alapján
Christine Anderson, Jorge Buxadé Villalba, Patricia Chagnon, Nicolaus Fest, Hidvéghi

⁴⁵<https://reliefweb.int/report/world/16-shocking-facts-about-violence-against-women-and-girls>

⁴⁶ <https://rm.coe.int/prems-010522-gbr-grevio-mid-term-horizontal-review-rev-february-2022/1680a58499>

Az isztambuli egyezménynek az Európai Unió nevében történő aláírására irányuló javaslat nélkülöz bármiféle jogi szabatosságot.

A szöveg arra kívánja kényszeríteni a tagállamokat, hogy ratifikálják az egyezményt, megsértve ezzel a szubszidiaritás és a hatáskör-átruházás elvét, és ez egyben támadás a nemzeti szuverenitás ellen, mivel ezek a kérdések teljes mértékben nemzeti hatáskörbe tartoznak.

Maga az egyezmény – preambuluma szerint – genderelméleteken alapul, tudományos alapok és normatív szigor nélkül. Cikkeiben azt állítja, hogy az aláíró feleknek az alkalmazásba és értékelésbe bele kell foglalniuk a nemi dimenziót, ezáltal előmozdítva azokat a büntetőjogi jogszabályokat, amelyek inkább a vádlottra összpontosítanak, mintsem magára a bűncselekményre. Ez a szubjektív megközelítés, amely előítéleteket kelt a férfiakkal szemben, részleges, elfogult és diszkriminatív jellege miatt érvényteleníti azt mint jogilag kötelező erejű nemzetközi eszközt. Bár az egyezmény állítólagos célja a nők elleni erőszak különböző formáinak meghatározása és bűncselekménnyé nyilvánítása, a gyakorlatban viktimizálja őket, és megerősíti a domináns és agresszív férfiakról alkotott sztereotip képet. Ez előítéletekhez és bizalmatlansághoz vezet, ami lehetetlenné teszi a családon belüli békés együttélést.

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

58. cikk - Közös bizottsági eljárás A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	17.2.2022
Az elfogadás dátuma	25.1.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 68 - : 13 0 : 3
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Magdalena Adamowicz, Isabella Adinolfi, Abir Al-Sahlani, Christine Anderson, Simona Baldassarre, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Robert Biedroń, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Vasile Blaga, Vilija Blinkevičiūtė, Karolin Braunsberger-Reinhold, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Margarita de la Pisa Carrión, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Nicolaus Fest, Frances Fitzgerald, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Livia Járóka, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Arba Kokalari, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Erik Marquardt, Karen Melchior, Nuno Melo, Johan Nissinen, Carina Ohlsson, Maite Pagazaurtundúa, Pina Picierno, Sirpa Pietikäinen, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Sylwia Spurek, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Tomas Tobé, Yana Toom, Milan Uhrík, Anders Vistisen, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Javier Zarzalejos, Marco Zullo
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Monika Beňová, Sylvie Brunet, Susanna Ceccardi, Nathalie Colin-Oesterlé, José Gusmão, Balázs Hidvéghi, Virginie Joron, Predrag Fred Matić, Matjaž Nemeč, Jan-Christoph Oetjen, Anne-Sophie Pelletier, Róza Thun und Hohenstein, Dragoş Tudorache, Miguel Urbán Crespo, Monika Vana, Tom Vandenkendelaere
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Alexander Bernhuber, José Manuel Fernandes, Paola Ghidoni, Alicia Homs Ginel, Camilla Laureti, Adriana Maldonado López

AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

68	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Isabella Adinolfi, Alexander Bernhuber, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Nathalie Colin-Oesterlé, Rosa Estaràs Ferragut, José Manuel Fernandes, Frances Fitzgerald, Andrzej Halicki, Arba Kokalari, Jeroen Lenaers, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Nuno Melo, Sirpa Pietikäinen, Christine Schneider, Tomas Tobé, Tom Vandenkendelaere, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Javier Zarzalejos
Renew	Abir Al-Sahlani, Sylvie Brunet, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Fabienne Keller, Moritz Körner, Karen Melchior, Jan-Christoph Oetjen, Maite Pagazaurtundúa, María Soraya Rodríguez Ramos, Michal Šimečka, Ramona Strugariu, Róza Thun und Hohenstein, Yana Toom, Dragoș Tudorache, Marco Zullo
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Monika Beňová, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Alicia Homs Ginel, Evin Incir, Marina Kaljurand, Lukasz Kohut, Camilla Laureti, Juan Fernando López Aguilar, Adriana Maldonado López, Predrag Fred Matić, Matjaž Nemeč, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner, Birgit Sippel
The Left	Malin Björk, José Gusmão, Anne-Sophie Pelletier, Eugenia Rodríguez Palop, Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Damien Carême, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Tineke Strik, Monika Vana

13	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Margarita de la Pisa Carrión, Jadwiga Wiśniewska
ID	Christine Anderson, Simona Baldassarre, Susanna Ceccardi, Patricia Chagnon, Nicolaus Fest, Paola Ghidoni, Anders Vistisen
NI	Balázs Hidvéghi, Livia Járóka, Milan Uhrík

3	0
ECR	Assita Kanko, Johan Nissinen
ID	Virginie Joron

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás